

Parana is alzijdig dankzij

fraaie kozijnkaders

Naast het politiebureau aan de Paranadreef in Utrecht is woonwerkvoorziening Parana gebouwd voor ex-dak- en thuislozen en reguliere woningzoekenden van binnen en buiten Overvecht. Het gebouw is alzijdig vormgegeven en presenteert zich naar alle kanten op dezelfde manier. Met dank aan de specifieke gevel waarin fraaie kozijnkaders zijn opgenomen.

Parana is volgens Dick van Gameren architecten uniek door de sociale gedachte achter het programma van eisen. “Er wonen hier mensen die een steuntje in de rug nodig hebben bij het zelfstandig wonen. Daar kunnen verschillende redenen voor zijn, maar de hoofdgebruiker (De Tussenvoorziening) begeleidt mensen door ze hier tijdelijk op te vangen naar een situatie waarin ze weer op eigen benen kunnen staan. Daarbij worden ze geholpen door ‘dragende’ bewoners. Dit zijn gewone mensen die ook in dit gebouw wonen en hier een zelfstandige woning huren. Het gebouw bestaat dus uit een mix van woningen met verschillende maten van zelfstandigheid en afmetingen. Er zijn collectieve ruimtes waar, door de aard van het gebruik, goed toezicht op is. De mix van ruimte typen zijn verankerd in de verbijzonderingen van het hoofdvolume.”

Verticale sneden

Het gebouw sluit het bouwblok dat wordt omsloten door de Paranadreef

en de Kaap Hoorndreef. “Om het sociale programma te kunnen realiseren was een compact gebouw nodig,” vervolgt de architect. “Na een massastudie is gekozen voor een eenvoudig horizontaal volume dat de beschikbare ruimte vult. De woningen op de verdieping zijn geplaatst aan weerszijden van een midden corridor. Aan de voorzijde zijn twee verticale sneden aangebracht in het hoofdvolume om een attractieve geleiding aan te brengen en daglicht tot diep in het gebouw te brengen. Grote horizontale sneden in de plint markeren het collectieve programma en brengen ook veel licht naar binnen daar waar het gebouw met de achtergevel tegen het bestaande politiebureau is gebouwd. De centraal gelegen dubbel hoge ruimte kan gebruikt gaan worden als restaurant. Het is in de basis een alzijdig gebouw dat zich naar alle kanten op de zelfde manier presenteert. De verschillen in de behandeling van de gevelopeningen van de woningen zijn ingegeven door eisen (geluid, daglicht, ventilatie, ontzeggen van toegang tot het dak van het politiebureau) die per geveloriëntatie veranderen. De gevelopeningen van de woningen zijn onregelmatig verdeeld over de gevel om het ritme van de woningen onleesbaar te maken en daarmee het geheel belangrijker te maken dan de individuele woningen.”

Diepe neggen

In Overvecht wordt veelal een lichte, geel getinte baksteen gebruikt. Dit is ook de basis van de gevel, waarmee het nieuwe gebouw aansluit op de bestaande gebouwen in de omgeving. “De diepe neggen in het metselwerk en de sneden in het hoofdvolume zijn wit geschilderd om meer licht naar binnen te halen en de plasticiteit te benadrukken,” zo licht de architect toe. ➤

“De gevelopeningen van de woningen zijn uitgevoerd als Franse balkons. De verhuurbare ruimten in de plint en de corridors op de verdiepingen ontvangen daglicht via breed uitgevoerde, aaneengesloten kozijnkaders. Deze diepe doosjes, die zijn verdeeld over de gevel, zijn een antwoord op het verkeersgeluid vanaf de Paranadreef. De glazen borstweringen zijn hoog opgetrokken. Er ontstaan hierdoor plaatselijk geluidsluwe gevels waardoor de ramen hierachter nog steeds geopend mogen worden. Alle gevelopeningen zijn uitgevoerd in brons geanodiseerd aluminium. Dit materiaal contrasteert mooi met het metselwerk. De buitenplafonds zijn wit gestuct.”

Kozijnkaders

In opdracht van hoofdaannemer Heilijgers heeft Hermeta Gevelbouw zich ontfemd over de aluminium kozijnen en de kozijnkaders. “Omdat we te maken hadden met zowel geëxtrudeerd materiaal als plaatwerk, beide brons geanodiseerd, trokken onze kwaliteitscontroleurs tijdens het assembleren op een gegeven moment aan de rem,” vertelt Wim Kok van Hermeta Gevelbouw enthousiast. “Het kleurverschil was dusdanig groot en verschilde soms zelfs per kozijn. Loos alarm gelukkig, want de architect vond de kleurvariaties juist mooi en kreeg uiteindelijk gelijk. Het gevelbeeld verandert voortdurend onder invloed van de stand van de zon.”

Hermeta heeft in totaal 1.200 m² aan kozijnen geplaatst van systeemhuis Schüco en nog eens negentien stuks kozijnkaders. Kok: “De boxen zijn opgebouwd uit een stalen frame met hout timmerwerk. De bekleding hebben we in eigen huis gefabriceerd in 3 millimeter aluminium zetwerk. De complete constructie is niet geprefabriceerd, maar op de bouw gemonteerd, waarbij de boven-/dakbeplating is voorzien van een gelaste aluminium spuwver.”

Als leverancier van lamellenwanden en roosters heeft Storax de gevelvelden (2.300 millimeter breed en 800 millimeter hoog) geleverd ten behoeve van de ventilatie. “Normaliter leveren en mon-

teren we de lamellen en roosters zelf, in dit geval hebben we Hermeta op maat en in de beoogde bronskleur beleverd,” vertelt Reinoud van der Kroon van Storax. “De gevelvelden zijn zo geëngineerd dat ze passen binnen de door Hermeta samengestelde kozijnen en gevels. We hebben ze per batch verpakt en aangeleverd, waarna ze bij Hermeta zijn bevestigd aan de achterconstructie.”

De afstemming van de diverse bouwpartners was dusdanig goed dat elke box zonder aanpassingen gemonteerd kon worden, stelt Wim Kok trots. “De boxen zijn toegankelijk als buitensituatie, waarvoor we de kozijnen ook hebben geleverd en gemonteerd. De boxen steken ongeveer 1 meter uit de gevel en de montage hiervan, alsmede die van de gevelkozijnen heeft plaatsgevonden van boven naar beneden tijdens het zakken van de steiger.” Voor de kozijnen op de

begane grond had de architect een specifieke uitstraling voor ogen. Kok: “In de plint hebben we kozijnen met zeer brede aluminium profielen gemonteerd, waarbij in sommige gevallen de ruiten dermate groot zijn dat het gewicht ervan de 700 kilogram overschrijdt.”

Er is in de voorbereiding veel tijd gaan zitten in de technische details. “Afstemming heeft onder andere plaatsgevonden tijdens een fabrieksbezoek in Asperen,” verduidelijkt Kok. “Aannemer, opdrachtgever en architect namen gelijktijdig de moeite Hermeta te bezoeken, een investering die samenbouwen een gezicht geeft en fouten voorkomt.” Het ontwerp is zonder wezenlijke wijzigingen netjes en zorgvuldig uitgevoerd. “Alle kleine onderdelen van het gebouw zien er vanzelfsprekend uit. Hierdoor gaat de aandacht naar het geheel,” besluit de architect. ■

Bouwinfo

OPDRACHTGEVER
ARCHITECTENBUREAU
AANNEMER
GEVELBOUWER
SYSTEEMLEVERANCIER
ROOSTERS
OPLEVERING

Portaal, Utrecht.
 Dick van Gameren architecten, Amsterdam.
 Heilijgers, Amersfoort.
 Hermeta Gevelbouw, Asperen.
 Schüco Nederland, Mijdrecht.
 Storax, Zwijndrecht.
 maart 2014.